

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 73. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy órára ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Csütörtök, március 30.

A kivándorlás.

Nagybecskerek, március 30.

(Dsk.) Abba a csöndes, zajtalan, de ép ezért oly áldásos munkájában a békének, mely az országgyűlésen a kormány-
nak s megerősödött pártjának erőtől duzzadó programja folytán most foly, a nemzeti ideálok valóra váltásába lehangolólag vegyül bele a kivándorlóknak bucsuzása, a kik hazájukat és övéiket itt hagyva, a messze távolban remélik felalálhatni jövőendő boldogulásuknak alapját.

Egyre aggasztóbb mérveket ölt az a baj, a melyet az Amerikába való tömeges kivándorlás nemzetünknek okoz és a mint a közelebről megjelent hivatalos kimutató igazolja, ez a baj, dacára a kormány és hatóságok által tett erélyes intézkedéseknek, nemhogy csökkenne, hanem ellenkezőleg még növekedik.

Annál sajnálatosabb e jelenség, mert mélyreható igazságot mondott gróf Széchenyi István ezekben a szavakban: „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.“ Hazánknak nélkülözhetetlen szüksége van minden munkáskézre s ez okból nem sajnáljuk azokat, kik a könnyű módon való meggazdagodás reményétől üzetve, képzeletükben maguknak aranyhegyet építve, hagyják el hazájukat, hogy újat szerezzenek az oceanon túl, de annál inkább fájlahatjuk azoknak a kezeknek elvesztését, a kik véres verejtékükkel, nehéz munkával szerzik meg az ígért földének hitt Amerikában mindennapi kenyereket.

Országszerzte hangzik a panasz a munkáskezek hiánya miatt. Közgazdasági viszonyainknak tespedés, mezőgazdasági és gyáriparunknak pangása java részben annak a körülménynek tulajdonítható, hogy nincs meg a kellő munkaerő.

Ily viszonyok között bizony fájdalom-
mas érzetet kelt az Amerikába kivándor-
lóknak folyton növekedő száma s azért csak helyeselni tudjuk a kormánynak és a hatóságoknak minden oly intézkedését, mely a kivándorlás csökkenését célozza.

De ezen intézkedéseknek, a melyek természetszerűleg érintik az egyéni szabadságot és az egyéni elhatározási jogot, csak abban az esetben van létjogosultságuk, ha az elért sikerek arányban állanak ezen korlátozásokkal. Ellenkező esetben csak még nagyobb bajoknak szülő okává válik ez a korlátozás, mert egyfelől nem tudja megakadályozni a kivándorlást, másfelől csak elégtelenséget szül és a törvényes intézkedések kijátszására csábítja a polgárokat.

Bármily dróka szigorúságu rendeletek sem lesznek kielégítőek a kivándorlás megállítására, ha azok egyuttal nem célra vezetők is. Ezt a tapasztalat is kétségtelenül igazolta. Mert nem elegendő egymagában pld. az utlevelek kiszolgáltatásának megtagadása; hiszen ezt könnyen ki lehet játszani, főleg az utazási ügynökök segítségével, kik behálózák a szegény népet s rutul visszaélnék könnyenhiűségükkel. A rászédettek pedig csak akkor ébrednek a szörnyü valóra, mikor már idegen földön, gyámoltalanul, elhagyatva állanak, mikor már panaszaiikkal a nyelv nem tudása miatt is nem tudnak hova fordulni, s mikor már észreveszik, hogy nehéz munkájukkal szerzett csekély keresményüknek nagy részét az utazási ügynököknek kell átszolgáltatni az általuk nyújtott segély lerovására.

E rendszer a népet alattomosá teszi, a törvény kijátszására ingerli s végül egyes élelmes egyének kapzsóságának szolgáltatja ki. De ezektől egészen elte-
kintve, fölmerül az a kérdés is, vajjon joga-

sítva van-e az állam az egyéni jog és szabadság kiméletlen lábbal taposása mellett eltiltani polgárait attól, ha állampolgári kötelezettségeiknek különben eleget tettek, hogy más államban keressék saját egyéni akaratauk szerint a saját boldogulásukat.

Az állam célja ezt bizonyára nem követeli meg és ily kényszereszköz alkalmazása helyett jobb volna, ha minden eszköz felhasználtnék arra, hogy népünk a lelketlen ügynökök által való kiszároltatás veszélyétől, a kik csak saját önző érdekeiket tartják szem előtt, megoltalmaztatnának s azok, kik már Amerikába kivándoroltak, a hazatérésre buzdíthatnának és ebben konzulátusaink is elősegítenék őket.

A visszatérésre elősegítőleg hatna az is, ha az Amerikába már kivándoroltak részére a visszatérés esetében amnestia biztosíthatnák, mert sok katona- és állítási kötelest a büntetéstől való félelem tart vissza a hazájába való visszatéréstől.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 10. Közigazgatási bizottság.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet népi-ünnepélye a versenypályán.
Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden, csütörtökön és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

Nagypéntekre.

— március 30.

Verőfény napsugár ragyog mindeneken, van valami részegítő, kábító a kavargó légtelen, mely sejtelmes vágyakat támaszt s erősebben kergeti a vért ereinkben.

Verőfényes napsugaras légtelen imára kon-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Szeretet.

Ünnepi csönd van, még a harangok sem konganak. A kereszténység Krisztus felfeszítését gyászolja. A hívők seregétől mennek imádkozni, a szellem Istenhez vágyik s a test anyagának korlátai fölé emelkedik.

E képesség teszi az embert magasztossá, s ez által urálja őt a természet is. Esméket alkotni, érettük hevülni, saját testi anyagából felemelkedve egy gondolattal a mindenséget áttekinteni és akaratával a természeti törvényekhez alkalmazkodva, a természet felett uralkodni: erre csak az ember képes.

Az ember évezredekben át nagynak vélte magát. Részben igaza lehetett. A fa dörszölésével szikrát csalt ki s tüzet rakott belőle, megszelidítette az állatokat s szolgáláivá tette, óriás építményeket emelt, szövetkezve államokat alapított, megsokszorozta ezzel erejét, s így látott hozzá a művelődés nagy munkájához. Eközben érzelmei nemesedtek, vágyai fokozódtak, ismeretei szaporodtak; legyőzte ellenségeit, rabszolgát csinált embertársából, hogy ne csak munkálkodó, de gondolkodni tudó eszközökkel is rendelkezék.

Azonban a fergegek s az ég villámai a csillagok járása s azok tüneményei, hova az ember el nem hatott, megmutatták korlátoltságát, — saját betegsége, fogyatkozásai és kikerülhetetlen halála pedig rendreutasította elbizakodását. Kezdett gondolkodni! Mi az élet? Erdemes-e annyit küzdeni pusztaság hűségért? Elpusztul-e a gondolkodó erő az anyagi testtel, avagy túléli azt, de úgy hogy többé nem látjuk? Mi a mindenség? és hogy jött az létre? Nagy

kérdések, amelyekre az emberi ész nem tud megfelelni. A hit jött tehát az ész segítségére s a hittel az erkölcs szelidítette az önző érzelmeiket.

Az emberiség csak uralkodni, vagy szolgálni tudott. A létért való nagy küzdelem törvényekkel szabályozta magát, de a törvények is csak az uralmat és a szolgaságot szabályozták. Fejedelmek, bölcsek s az Isten szolgálói mind megnyugodtak e felfogásban, amint Aristoteles azt tudományosan is formulázta. De Bethlehemben egy istállóban lőn testté az ige, mely hivatta volt az emberiség szellemét átalakítani, s egy új erkölcsi világrendet tanítani. A régi felfogás körében, a régi elvekkel foglalja el helyét, de úgy tanai, mint tanításmódja egy új szellemi világ alapját tették le.

Nem erővel és nem adáz fegyverekkel, de a legmagasabb szellem hatalmával kezdett tanítani; sem az uralkodóhoz, sem a szolgákhoz nem tartozott; összeköttetései nem voltak, s azokat nem is kereste; a társadalom közepén élt, anélkül, hogy annak mozgalmában részt venni kívánt volna. Engedelmeskedett az állami és társadalmi rendnek, összeköttetésben tartotta azokkal tanait; de tulszárnyalta örök eszméivel és magasztos felfogásával. Tanait érthetően adta elő, de éppen azért volt érthetetlen egész magatartása.

Az anyagságot megvetette, földi hatalomra nem vágyott, kicsinylette a gazdagok s uralkodó osztályok hatalmát és magasztalta a szegények szerénységét s engedelmisségét, anélkül, hogy ezeket ellenében felvigyatta volna. Kicsinylette a földi hatalmat s vágyont, mert ez eltereli az igazi benső szeretettől, önzővé és elbizottá teszi tulajdonosát. Nem igazott az állami és társadalmi rend ellen, de abban egy új felfogást kívánt meghonosítani. A mennyországba való előkészülést parancsolta tanítványainak, földi hata-

lomra nem vágyott s mindez oly ellentétes volt az uralkodó osztályok nézeteivel, hogy azok gyűlölségét, aggodalmait költötte fel.

Lélektani következménye volt mindennek, ami ezután jött.

A tömeg felfogása, érzelme s egész gondolatvilága multjából ered; a tömeg egy aránylik az egyénhez, mint az átlag az egyedhez, ha valaki képes a multból eredő és formulázatlanul a tömegben rejlő gondolatot kifejezésre hozni, az számíthat támogatásra, de ha valaki egy magasztos új gondolattal lép föl, akkor az egyénekhez kell fordulnia, akik az új eszmét átértik, átértik és igazságáról meggyőződnek, annak apostolává lesznek, míg a tömeg — amely csak érez, de semmibe nem hatol be — soká üldözni fogja az új gondolatot.

A történelem egész folyamán az új eszme és a tömeg között szakadatlan küzdelemmel találkozunk; egyetlen elemek harca ez, de ha az eszme igaz és életképes, győzelme bizonyos. Az eszmény és a valóság állanak szemben egymással; ha az eszmény téves, hamar letűnik a napirendről; de ha képes valósággá alakulni, előbb-utóbb realitássá lesz. E küzdelem nem jár áldozatok és esetleg vértanúk nélkül. Legfelségesebb példa erre a szeretet tanának szerzője. Szeretetre oktatótt és a tudatlanság gyűlöletének lőn áldozata.

De az ő hagyomány ad erőt a nemzetnek, ez adott állandóságot a keresztény civilizációnak. Az egyéni erők összetétele ez egy hatalmas nemzet erővel, amely hazánkat is egy ezredéven át fenntartotta. Szeretet az, amit ma humanizmusnak nevezünk, amely már a nemzetek törvényhozásán is uralkodik. Szeretet a jogegyenlőség fogalmának legigazabb kifejezése, amely felé a civilizáció naponta közeledik és az volna az eszményi korszak, midőn a jog érzetét is keblünkben valódi felebaráti szeretet váltaná fel.

Szeretetek kell áthatnia intézményeinket

dulnak a harangok, szentséges komolysággal hirdetvén a gyász ünnepét, azután hirtelen elnémultak.

Titkos ígézet ül a hívő szívekre, a hit malasztja tartja fogva a lelkeket. Az egész keresztény világ magabaszáll. S újra, meg újra elsirjünk az immáron kétezeréves történetet a mi lelkünk mélyén, a hol szüztisztán áll az emlékezés oltára, az Isten-ember vér-verejtékes arca, a nagy eszme martirja, a mi urunk Jézus Krisztus.

És újra halljuk a mi lelkünkben visszacsendülni a golgotai ut elfojtott jajjait, a töviskoszorus Isten-fejedelem haló szavát.

Verőfény napsugár ragyog mindenben, de gyász üli meg im az emlékezésre a mi szívünket, szinte látjuk elhomályosodni a napot, mint akkoron, első szent-pénteken, mikor meghasadtak volna az ég kárpitjai s óriási rianással mintha megindult volna a föld.

És szinte látjuk az Isten-ember megdicsőítő alakját, amint gunyval ostorozza az éretlen, vihogó tömeg s a szűz anya virágja fehér harmatos lilomok helyett tövis-koszorúval illeti a legdicsőbb homlokot . . . Consumatum est.

Azután, mintha halványulnának a komor színek. A sötét égboltozaton keresztül törnek az igazságot példázó nap sugárszilánkjai.

Egy pillanat s a gyász eltűnik, mint ködszárak a napsugár tüzesókjára, mint nyomasztó lidércalom hajnali ébredésre, megszűnik im a kínos ígézet.

Verőfény fest be újra mindeneket s a megtisztult háttérben a hit ragyogásától övezve látjuk a mi urunkat, a Jézst, a mint fonséges, engesztelő mosolylyal szenvedő arcán odateszi kezét az emberiség szenvedő szívére.

Ujból megkondulnak a harangok a tavaszi légből s kél ima milliók ajkán, hangzik az áhitatos zsolozsma ének.

Az Ur ime feltámadott. Resurrexit, az eszme él.

És megtelnek a mi szíveink új hittel, reménységgel, szent bizodalommal. Hozsanna az újjáébredésnek . . . . .

Körülöttünk látjuk sok-sok keresztire feszített Eszme körül a delirumban örvongó gazok vigasságát, embereket, kik igazságban fogantának s a gázság csokolja le haló szemeket, kik keresztire feszítik, megpökik, lábba tiporják a jót, a nemest s a kik dorbézolnak, orgiákat ülnek a gyalázatosság diadalára

és szokásainkat; ez tesz türelmessé egymás iránt és egyesíti erőnk a nemzet és a haza javára. Mily sok erőt pazarol a gyűlölet, mily sok erőt köt ez az egymás ellen való folytonos védekezés, holott a nagy nemzeti munkára egyesülve, ez az erősszeg kiszámíthatatlan előnyt biztosítana a haza javára.

A szellemi világ felett egy törvény uralkodik, — fejlődés, mely lényegileg a környezethez való nagyobbmértvű alkalmazkodásban áll. Az önző, rövidlátó és elfogult ember nem fogja ezt még ma beismerni, de vajjon elhitték volna-e a mult század arisztokratái, hogy egy század mulva egész Európa területén a jog-egyenlőség fog uralkodni? Az egyének pillanatnyi látszólagos érdeke áll az eszmével szemben; minden pillanatban egy-egy gondolat hatalmas alatt állunk, ez a kulcsa boldogságunknak is egy percig; felemel az elragadtatásig, vagy lesújt a kétségbeesésig; de ha vérünk lecsillapul s magunkba zárkozva a kellő egyensúlyt visszanyerjük, be fogjuk látni nagy tévedésünket s magunk is az eszme hívéhez csatlakozunk.

Az eszmék oly viszonyban állanak egymással az egyén gondolatvilágában, mint az egyének a társadalomban. Egy percre egy gondolat kiszorít mindent maga mellől, elfogulttá teszen, éppen úgy, mint a háborgó társadalomban a nép legszenvedélyesebb szónoka a nap hőse, bírálat alá sem vehető; de valamint pár óra mulva, kedélyünk lecsillapultával, az uralkodó gondolat helyét más váltja fel, ugy a társadalmi mozgalom lecsillapultával is a nap hőse szintén letűnik a felszínről s lassankint a feledés tengerébe merül. Csak az örök igazság és annak képviselője marad meg örökké. Mig ember lesz, szeretet is lesz és folyton áldani fogja nevét annak, ki e magasztos isteni tant hirdette, érette küzdött és midőn meghalt eszméiért, a szeretettől áthatva mondá: Atyám! bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekednek!

és akik dobzódnak büneikben . . . mert nem tudják mit cselekednek.

És mi csak hívő szemekkel keressük a ragyogó husvétit napot, melyről a hit ragyog le, mely bevilágítja az élet sötét útjait, fényt áraszt szerte, fennen hirdetve, hogy miképen az egyedül örökkévaló Eszme nem halt meg a Jézus Krisztusban, ugy hiábavaló keresztre feszíteni minden igaz Eszmét, mert az Igazság nem halhat meg s azonképen az Eszme örökéletű.

*

Nagypénteken tulajdonképeni mise nincs, hanem a celebráns az előző napon konzekrált szent ostyát mutatja föl és veszi magához. Ezen napi szertartás alatt, mely ismét 9 órakor kezdődik, leckeolvasás és ima után Szt. János evangéliuma nyomán passió-énekletés lesz. Passió-énekletés után imákat mond a celebráns, azután a kereszt fekete leplétől énekletés közben felszabadítottván, felmutatás után a szentély közepén szőnyegre helyezik, s most a papság harisnyában a keresztbe járul három térdhajtással, s azt megcsokolja. A keresztcsokolás végeztével az Istentisztelet tovább folytatatik; Urfelmutatás után (kenyér-színben) megtörténik a kommunió, mire a nagyesütörtökön konzekrált másik nagy szentostyát a szentségtartóba helyezvén, az altemplomban már előkészített szent sírhoz viszik, hol imádásra kitétetik a szent sír fölötti oltárra. A hívek ekkor ott az altemplomban a „keresztények sírjátok“ kezdetű ének néhány szakát éneklék, utána pedig a bőjti szónok megtartja utolsó szentbeszédét, mely ezuttal magyar lesz. Délután 2 órakor a lamentációkat és a misererét éneklék el, utána következik a német szent beszéd. A szentbeszéd befejeztével a szertartás véget ér s ettől fogva a szent sír látogatása veszi kezdetét, mely eltart a feltámadási szertartásig nagyszombat estéjén.

*

Az ágostai evangélikusoknál holnap reggel fél 9-kor magyar, fél 11-kor német, d. u. 2 órakor pedig tót passió lesz. Négy órakor a kápolnai isteni tisztelet következik.

— **Szell miniszterelnök üdvözlése.** A legutóbbi rendkívüli megyei közgyűlésről, lapunk hétfői számában közölt tudósítás kiegészítésképpen még a következőket közöljük: Szabó apát-plébános után még felszólalt Botka Béla h. m. főjegyző és kérte, hogy ne vonassék meg tőle a felirat szerkesztési jog. Ezután meghozta a törvényhatóság a határozatát, mely szerint Szabó apát tervezete a megyei főjegyzőnek esetleges felhasználás végett átadatik.

— **Elölépítés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Béndek József zombolyai államilag segélyezett közs. polgári iskolai tanítót a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába léptette elő.

— **Hymen.** Kirits Simon, ó-bébai gyógyszerész f. évi április hó 2-án a nagykikindai g. k. templomban vezeti oltárhoz özv. Petrovitsné Vlachovits Emilia urasszonyt, néh. Petrovits pézszaki jegyző özvegyét.

— **A torontálvármegyei orvosok egyesülete** és a torontálvármegyei orvosok nyugdíj egyesülete f. évi április hó 3-án, azaz husvéthétfőn választmányi ülést tart az alispáni kisteremben, a melyen egyebek között a vármegyei orvos egyesületnek az országos orvosi szövetséghez való csatlakozása is meg fog beszéltetni.

— **Halálozás.** Mint öszinte részvétellel értesülünk, tegnapielőtt halt meg hosszas, fájdalmas szenvedés után dr. Jaks Frigyes budapesti ügyvéd, életének 44-ik és boldog házasságának 14-ik évében. A megboldogultat, kiben a helybeli köztisztviseltben álló Nónay és Keszler családok közeli rokonukat gyászolják, ma délután helyezték örök nyugalomra Budapesten.

— **A postahivatalok szaporítása.** Hege-düs Sándor kereskedelmi miniszter csak a minap hangoztatta a képviselőházban mondott beszéde során, hogy szükségesnek látja a postahivatalok szaporítását és ígértét ime már is követi a tett. Bizonyossága ez a gyors munkának, melylyel a minap előadott program beváltására törekszik. A miniszter ugyanis már is szétküldte ez ügyben rendeletét az összes posta-igazgatóságoknak, ezek pedig a rendelet értelmében felhívják a vármegyéket, hogy terjesszék be a lehető legsürgősebben mindama községek, sőt puszták és telepek lajstromát, hol postahivatalok felállítására kívánatos,

— **Városi közgyűlés.** Nagybeeskerek város képviselőtestülete tegnap délután dr. Grandjean polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen tárgyalás alá került a nagybeeskereki királyi törvényszék átirata. A jövő év elején ugyanis életbe lép az esküdtzéki eljárás s a törvényszék azt kérte a várostól, hogy majd a tárgyalásokra engedje át a színházat. A közgyűlés, az állandó választmány határozata értelmében, kimondta, hogy sajnálattal bár, de nem teljesítheti a kérelmet, mert a színházat kulturális célokra építették, de az is megeshetnék, hogy éppen akkor van esküdtzéki tárgyalás, a mikor színi előadást kellene tartani. Tárgyalás alá került továbbá az az eszme, hogy a vashidak felépítése alkalmával a torkolatnál levő háztulajdonosok miképpen kártalaníttassanak? A közgyűlés elvileg kimondta, hogy a tulajdonosoknak kártalanítást kérni nincs ugyan joguk, de méltányossági szempontból az ezen ügyből kifolyólag Krsztics János volt polgármester által már megkötött jegyzőkönyvi egységeket elfogadja, egyben utasítja a városi ügyészt, hogy az egységeket formailag szabályszerű okmányokba foglalja és azután terjessze a legközelebbi közgyűlés elé.

— **A kikindai helyettesítések.** Folyó hó 27-én Nagyikikinda város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a felfüggesztett pénztári tisztviselők állásainak helyettesítés útján leendő betöltése volt. Dr. Bogdán Zsivkó polgármester röviden ismertette a közgyűlés tárgyát, felhíván a képviselőtestületi tagokat, hogy a helyettesítésre vonatkozólag esetleges indítványukat terjesszék elő. — Miután a képviselők közül senki sem tett indítványt, a polgármester a következő indítványt tette: A főpénztárnoki állásra helyettesíttessék Manojlovits István városi mérnök és az ellenőri állás teendőinek ellátásával pedig Vajdics György városi számtiszt bizasék meg. — Indítványát azzal indokolta, hogy miután a vizsgálat előreláthatólag igen rövid ideig fog tartani, alig 10–12 napig — azért üdvösnék tartja az állásokat már meglevő városi tisztviselők útján betölteni, másrészt meg e rövid időre aligha vállalná más el ez állásokat. Többen szölköztek ezután az indítványhoz, végül azonban a közgyűlés a polgármester indítványát fogadta el, ki is azután mint a közgyűlés határozatát kimondotta, hogy: Manojlovits István a helyettes főpénztárnok, Vajdics György pedig a helyettes ellenőr lesz.

— **Uj váltó-ürlapok.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy április hó elsejével koronaértékű bélyegzett váltó- és igérvényjegy-ürlapokat bocsát forgalomba az államkincstár. Az új váltó-ürlapokat 10, 20, 40, 60 és 80 fillér, 1 korona, 1 korona 20 fillér, 1 korona 40 fillér, 1 korona 60 fillér, 1 korona 80 fillér, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 korona bélyegértékű osztályokban bocsátják ki. A 10 fillértől 1 korona 60 fillérig terjedő bélyegértékű váltó-ürlapok világos-barna, a 2-től 30 koronáig terjedők pedig zöldes-szürke átnyomattal és levéldiszniményekből és „kincstári jövedék“ föliratból álló ismétlődő folytatólagos vizjeggyel gyártott fehér papíron, fekete szövegnyomással és pedig külön magyar, horvát, német és olasz szöveggel vannak kiállítva.

— **Az időjárás.** Meteor a következőket írja a „Szegedi Napló“-ban: Március hónapja a vége felé közeledik s az általam előre jelzett felette változatos időjárás a kijelölt változási csomópontokon és azok körül pontosan beállott, állandóbb időt csak a 11–19-iki egymástól távolabb eső csomópontok között hozott, amint azt szintén előre jeleztem. A 19. és 24-iki csomópont szokatlanul erősen változó, mondhatnánk abnormális hideg hóviharos időt hozott, bebizonyítva azt, hogyha a napon viharok dülnek, az a mi légkörünkben ismétlődik. Erős változási csomópontok az április 25. és május 25-ikiek. Hozhatnak bórát, vagy hozhatnak siroccót. Ezekről is csak valószínűleg mondhatjuk, hogy az áprilisi szokatlanul meleg, a májusi szokatlanul hideg időt hozhat, de hogy ez alkalommal erős változások lesznek, az bizonyos. Azon napfolt, mely e fagyos időt hozta számunkra, 27-én fordult át a nap tulsó oldalára, s én ezen napot jelöltem meg forduló-pontjául az előre jelzett nagy változásoknak. A jelölés bevált, mert ma már napfényes az idő s az áramlat enyhe tavaszi és pedig éppen oly hirtelen következett be, mint amily hirtelen fordult 19-én hidegre az idő. E hirtelen változást a bekövet-

kezett csapadékosabb időjárással együtt szintén előre jeleztem, valamint a változó és nedves időjárás folytán a járványok nagyobb mérvű terjedését is. A Napon újra van egy foltcsoport, mely ugyanakkor fordult erre a felére, mikor a másik átment a nap tulsó oldalára. E folt eddig még nyugodt, de egy pár nap előtt a Nap közepén keletkezett kisebb folt eltűnt, ami azt mutatja, hogy a Nap felülete még nem egészen csendes, de miután csomópont április 3-ig nincs, így a nagyhéten mégis nyugodtabb lesz az idő. A husvétii ünnepek nem egész bizonyosak, hogy az idő tekintetében kellemesek lesznek, miután 3-án változási csomópont van. Lehet, hogy a Nap felületén jelenleg uszó napfolt nem fogja üregéből, de fáklyáiból küldeni hozzánk sugarait, amely alkalommal nincs mit tartaniok a kirándulóknak husvét másodnapján a hidegtől, legfeljebb egy kis szaladó eső szoritja be valahová egy rövid órára őket. Április hónap is változatosak lesznek a csomópontok körüli napok. A 6. és 25-ikiek erős változások, az utóbbi protuberanciális kitöréseket is igér. 9-12. között földünk áthalad a Lyridák meteorraján, amely szintén időváltozást okoz, s legvalószínűbb, hogy meleget hoz, amely alkalommal szép csillaghullásban is gyönyörködhetünk. 25-én lesz Jupiter oppozíciója s e körül legvalószínűbb a meleg, derült idő. Április hó csomópontjai: 3., 6., 10., 17., 25., amelyekhez még néhány gyengébb is járul. Egyenletes elosztásuk következtében azonban az általuk okozott változások nem lesznek reánk oly terhesek, mint az e hónapbeliek voltak, e hónap az ő szokott változataival sokkal simábban fog lefolyni, mint az előbbi.

— **Megőrült az apja halála miatt.** A tegnapi reggel Temesvárról Lugosra induló személyvonat utasai izgalmas jelenetek voltak szemtanúi. Ugyanis alig hagyta el a vonat a temesvárgyárvárosi állomást, egy harmad osztályú szakaszban Csicseric Mária nevű, belgrádi illetőségű asszony ideges, igazgatott viselkedése vont magára utitársai figyelmét. Az örült asszony végre ki akarta magát vetni Topolovecz község közelében a tovarobogó vonat ablakán s alig sikerült a halálra rémült utasoknak borzalmas szándéka kivételében meggátolni. Utitársnője azt mondta, hogy a szerencsétlen nő apja temetéséről utazik haza.

— **Hazátlan fiu.** Szinte tragikus annak a szegény fiúnak a sorsa, kit tegnap toloncoltak Nagy-Becsckerekől Nagy-Kikindára, hogy az ottani rendőrség továbbítsa Fiumébe. Most már 6 hét óta folyton toloncuton van, városról-városra, faluról-falura viszi vasut, kocsit, gőzhajó, sehol se akarják befogadni, s így ki tudja meddig fogják hurcolni ide oda, míg hajlékra talál. Neve Joanovits Dusan, foglalkozására nézve kereskedősegéd. Szegényes, kopott ruha van rajta, amíg pedig egész intelligens kinézésű, 17 éves fiatal ember, csinos külsővel; intelligens viselkedéssel. Genuából toloncolták Fiumébe, onnan pedig a torontálmegyei Komlóra küldték, ahol azonban nem ismerik. Saját állítása szerint zimonyi születésű és illetőségű, de ott se akarják elfogadni s így bejárták vele fél Torontált, Horvát- és Szlavonországot, a tengerpartot és Dalmáciát. Most küldik vissza Fiuméba, hogy onnan hová vigyék, majd a fiúmei hatóság fantáziája fogja eldönteni.

— **Gyilkos boszuálló.** Mint Karlováról írják, különös haragtartó ember volt Popov Koszta ottani lakos, mert több mint 10 éven keresztül forral boszút Czuczinn Pera karlovai lakos ellen, ki öt tíz év előtt még boldog legénykorában a falu szépeinek szemeláttára oly csufosan helyben hagyta, hogy azóta nem igen szerettek vele a falubeli leányok táncra kerekedni. Ezen megszegyenyítés annyira bántotta Popovot, hogy folyton leste az alkalmat, hogy mikor adhatja vissza a kölcsönt Czuczinnának. Végre a napokban a véletlen összehozta őket a szomszédos beodrai községben s ez alkalmat Popov mindjárt jónak ismerte fel s feltűnés nélkül előre eltávozott a kocsmából s az est sötétjét felhasználva, lesbe állott s egy hatalmas kődarabbal úgy ütötte hátulról Czuczinnát Perát fejbe, hogy ez menten ször-

nyet halt, mert a darabokra tört koponyájából az agyveleje kifolyt. Az eset kivizsgálása végett Ilniczky Mihály kir. törvényszéki vizsgálóbíró és dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos a községben megjelentek, míg a haragos boszuállót a csendőrség a nagybecskereki törvényszék fogházába kísérte.

TÁVIRATOK.

A delegációk.

Budapest, márc. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A delegációkat valószínűleg október hó végén, vagy november elején hívják egybe. A tengerészeti bizottság ez alkalommal nagyobb követelésekkel áll elő.

Választások az ügyvédi kamarában.

Budapest, márc. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti ügyvédi kamara elnöke Győry Elek, alelnöke Friedmann Bernát, titkára 457 szavazattal Nagy Dezső (Kenedi Géza 422 szavazata ellenében) s ügyésze Pollák Illés lett.

A nemzetiségi kérdés a román kamarában.

Budapest, márc. 30. (A „Torontál” ered. táv.) Bukarestből telegrafálják: A román kamara tegnapi ülésén Marghiloman képviselő a konzervatívok és a flevisták nevében felolvastott egy nyilatkozatot, melyben a Bánffy és Sturdza politikai viszonyáról a magyar képviselőházban elhangzott nyilatkozatok után Sturdza megmaradását a nemzeti méltóság megsértésének nevezi, egyben bejelenti az obstrukciót.

Sturdza miniszterelnök kijelenti, hogy a röpirat szerzője valószínűleg ugyanaz, a ki tavalyi Wlassics miniszter rovására egy leiratot hamisított. Széll miniszterelnök maga kijelentette, hogy a röpiratnak nincs semmi jelentősége. Ferenc József király látogatása is csak Károly király látogatásának következménye volt. Egyébként Jeszenszky osztálytanácsos kitüntetésének sincs jelentősége.

A miniszterelnök beszédét lelkesen fogadták s az alelnök indítványára 90 szavazattal 18 ellenében tiltakoztak a külföldön elhangzott gyanúsítások ismétlésével elkövetett merénylet ellen, egyben bizalmat szavaztak Sturdzának, ki az egész ülés alatt és után folytonos óvációk tárgya volt.

Török fegyverkezések.

Budapest, márc. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik, hogy a koszovai villejetben a keresztény lakosságot felette nyugtalanítja a hadiszerek szállítása.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. március 30.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	ó	76	9.60	10.40	80	10.25
Tiszavidéki	”	76	9.80	9.90	80	10.25
Pestvidéki	”	76	9.75	9.85	80	10.20
Bácskai	”	76	09.95	10.—	80	—

Rozs	ó	elsőrendű	kilo	
			70-72	7.85
”	”	másodrendű	—	7.75
”	”	”	—	7.85
Árpa	”	takarmány	60-62	6.20
”	”	égetni való	62-64	6.60
”	”	sörfőzésre való	64-66	7.60
Zab	”	—	39-41	5.80
Tengeri	ó	bánsági	—	4.65
”	”	másnemű	—	4.60

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, forgalom 12.000 mm., az árak változatlanok.

Köttetett:

Buza áprilisra	9.32—9.33
” májusra	9.22—9.24
” októberre	8.43—8.44
Tengeri májusra	4.55—4.56
Zab márciusra	5.74—5.76
Repee	11.85—12.90

Nagybecskereki vonatok

Érkezése és indulása.

Indul:

Nagykikinda és Budapest felé.
Reggel 5.45. — Délben 11.49. — Este 7.05.
Zombolya, Temesvár, Versecz, Alibunár felé
(Bégaparti pályaudvar).
Éjjel 3.00. — Reggel 10.00. — Délután 4.58.
Pancsovára (Bégaparti pályaudvar).
Reggel 8.02. — Este 6.15.
Uj-Zombolyára (keskenyvágányu vasut).
Éjjel 2.12. — Reggel 4.37. — Déli 11.40. — Esti 6.24.

Erkezik:

Budapest-Nagykikindáról.
Reggel 7.52. — Délután 4.45. — Éjjel 10.22.
Zombolya, Temesvár, Verseczről.
(Bégaparti pályaudvar).
Reggel 8.49. — Déli 11.38. — Este 5.36. — Éjjel 10.26.
Pancsováról (Bégaparti pályaudvar).
Reggel 10.38. — Este 6.03.
Uj-Zombolyáról (keskenyvágányu vasut).
Reggel 6.45., 10.49. — Déli 1.58. — Éjjel 11.23.

Nyiltér.*

Még 1896-ik évben fürdőbe utazandó, megbíztam egy urat két kérvény szerkesztésével, micéloból ugyanannak két iv, nevem aláírásával ellátott üres papírost adtam át, ezek egyikét hazaérkeztemkor üresen visszakaptam, miglen a másik, a kezem közt lévőnek hasonmása, állítólag elveszett, nehogy tehát eme állítólag elveszett, aláírással ellátott üres ivvel valami visszaélés történjék s az esetleg más, nem a bevezetőleg jelzett célra felhasználtsák, óvatossági szempontból a többször érintett szóbanforgó s fennebb körülírt üres iv papírost érvénytelen és semmisnek ezuttal is már kijelentem, egyben felhívom azt, ha és a mennyiben az bármi uton és módon esetleg már valakinek birtokába jutott, hogy azt kezemhez juttatni sziveskedjék, mert én a kérdéses nevem aláírásával ellátott üres iv, illetve abba s arra vezetett bármi tartalmu irat tekintetében semminemű felelősséget vagy kötelezettséget semmi szín alatt nem válllok.

(326)

Schenk Jakab.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

HIRDETÉSEK.

A nagybecskereki szolgabírói hivataltól.

2659. szám 1899.

320—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye központi járásába kebelezett Klekk székhelyvel rendszeresített s Klekk, Lázárföld, Jankahid és Magyarszentmihály községeket magában foglaló **körorvosi állásra**, mely évi 800 frt fizetés, nappal 40 kr., éjjel 80 kr. látogatási díjjal s 20 kr. halottkémlési díjjal van javadalmazva, ezenvel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi április hó 30-áig** annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Megjegyzem, hogy a magyaron kívül a román és német nyelv ismerete kívánatos s hogy a megválasztott körorvos a megyei orvosi nyugdíjgyulekbe belépni köteles.

Kelt Nagybecskereken, 1899. évi március hó 9-dikén

Daniel,
főszolgabíró.

Nagybecskerek rend. tan. város polgármesterétől.

4707. k. i. számhoz 1899.

322—2.1

Árverési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező ugynevezett **kamarális korcsma helyiségének 1899. évi november hó 1-től leendő bérbeadása céljából folyó évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor** a városi II-ik tanácsnoki irodában árverés fog tartatni, melyre bérelni szándékozóak az 1800 frt kikiáltásiárnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak, zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és megfelelő bánatpénzzel ellátva az árverés napjáig a városi II-ik tanácsnoki irodában beadhatók.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt fenti irodában betekintheők.

Nagybecskereken, 1899. évi március hó 22-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Nagybecskerek rend. tan. város polgármesterétől.

6089. k. i. szám. 1899.

323-3.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki magy. kir. pénzügyigazgatóságnak folyó évi március hó 21-ik napján kelt 68/1899. f.ü. számú körrendelet alapján felhivatnak Nagybecskerek város területén lakó mindazon adózók, kik mult 1898. év végével állami adóval vagy annak módjára beszedendő egyéb állami vagy községi tartozással hátralékban maradtak, valamint azok is, kik az 1899. évi I-ső negyedévi tartozásukat még le nem róvták, miszerint ezen tartozásaikat f. évi ápril hó 6-ik napjáig a városi pénztári hivatalnál annál is inkább befizetni el ne mulasszák, mert ellenesetben azok a legszigorubb végrehajtás utján beszedetni fognak.

Nagybecskerek, 1899. évi március hó 27-én.

Dr. Grandjean József.
polgármester.

Meghívó.

A nagybecskereki ipartestületi betegsegélyző pénztár 1899. évi április hó 9-én, a szabályszerűen megkivántató számú tagok meg nem jelenése esetén pedig április hó 16-án mindig délután 2 óraker tartandó

rendkívüli közgyűlést,

a melyre a t. c. összes kiküldött tag urak ezennel meghivatnak.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Frank Jakabnak a felügyelő-bizottságba történt téves választásának megsemmisítése.

2. Gallen Miklósnak, ki a mult évben a felügyelő-bizottságba kinevezve volt és újból megválasztatott, ennek választásának megsemmisítése és egy új tagnak választása.

3. Az alapszabály 26. §-a értelmében 2 póttagnak választása.

321-1.1

12480. tlkvi szám 1898.

314-1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Nagy Dezső javára 21 frt 66 kr. tőke, ennek 1893. évi január hó 24-től 1895. évi június hó 30-ig járó 6%, ezen túl pedig tovább folyó 5% kamata, 9 frt 90 kr. eddigi, 6 frt 85 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: LX. t. c. 144. és 156. §-a alapján s 146. §-a értelmében Sztojkov Milica botosi lakos ellen a Botos község határában fekvő és a botosi 1022 számú tlkvb. foglalt:

1. IV. dülő 12. hrsz. 895 □-öl I. oszt. kaszálóra 110 forint;

2. IV. dülő 264. hrsz. 1 hold I. oszt. kaszálóra 154 forint;

a botosi 2517. sz. tlkvb. felvett:

3. III. dülő 12. hrsz. 2 hold szántónak Sztojkov Milica nevén álló $\frac{1}{6}$ részére 65 frt 50 kr. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Botos község-házában 1899. évi április hó 22. napján délelőtt 9 óraker fog megtartatni a következő ugy a telekkönyvi hivatalban, mint Botos községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóságnál, 1898. évi december hó 29-ik napján.

Tóth,
kir. aljársbíró.

Arlejtési hirdetmény

közbághid építésére, mely 3500 forint 31 kr. van előirányozva.

Az árlejtés folyó évi április hó 29-én délelőtt 9 óraker fog megtartatni a községi tanácssteremben.

Az árverési feltételek, terv és költség-előirányzat a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Mokrinban, 1899. évi március hó 24-ik napján.

319-3.1

Előjáróság.

Háziasszonyok

próbálják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia. 279-6.2

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajcár.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és drogueriában. — Nagyban raktár:

WALTER és DUMMEL-nél

Budapest, Alkotmány-utca 29.

Hirdetmény.

Alulirt kir. közjegyző-helyettes ezenel közzhírré teszi, hogy Braun Mór és Jakab, écskai kereskedő cég kérelme folytán az általa folyó évi március hó 11-én Nenádovics Velimir torontál-szigeti földbirtokosnak eladott 1000 métermázsas tengeri, mely az eladó cég écskai kotárkájában elfekszik és ott megtekinthető, a késedelmes vevő rovására 1899. évi április hó 1-én délután 3 óraker hivatalos helyiségben megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Kelt Nagybecskereken, 1899. március hó 30-án

324-1.1

Dr. Krsztonosics Jenő,
mint Hadfy Döme közjegyző helyettese.

Kiadó lakások.

A „Pest Városa“ első emeletén egy hat szobából és egy 4 szobából álló

lakás

a szükséges összes mellékhelyiségekkel együtt f. évi május hó 1-től bérbé adandó; közelebbi felvilágosítást ad

Dr. DEMKÓ PÁL

316-3.2

ügyvédi irodája.

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközését megkezdjük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetjük, hogy hozzánk oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztálynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen $\frac{1}{2}$ év alatt nálunk körülbelül egy és egy fél millió koronát nyertek.

Szigoruan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy ujonnan belépő vevőink is ajándékozzanak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így előreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. évi április hó 9-éig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban huzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 1 frt 50, $\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75.

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A magyar királyi szab. osztálysorsjáték 50.000 nyereménye a következő. A hivatalos tervezet 9. § értelmében szerencsés esetben 1.000.000 korona. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600.000 kor., 1 főnyeremény 400.000 korona, 1 nyeremény 200.000 korona, 2 nyeremény à 100.000 kor. = 200.000, 1 nyeremény à 90.000 korona, 1 nyeremény à 80.000 korona, 1 nyeremény à 70.000 korona, 2 nyeremény à 60.000 kor. 120.000, 1 nyeremény à 40.000 kor., 5 nyeremény à 30.000 korona 150.000, 1 nyeremény à 25.000 korona, 7 nyeremény à 20.000 korona 140.000, 3 nyeremény à 15.000 kor. 45.000, 31 nyeremény à 10.000 kor. 310.000, 67 nyeremény à 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény à 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény à 2.000 kor. 864.000, 763 nyeremény à 1.000 kor. 763.000, 1238 nyeremény à 500 kor. 619.000, 90 nyeremény à 300 kor. 27.000, 31700 nyeremény à 200 korona 6.340.000, 3900 nyeremény à 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény à 130 kor. 637.000, 50 nyeremény à 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény à 80 kor. 312.000, 2900 nyeremény à 40 korona 116.000, 50.000 nyeremény és jutalom 13.160.000 korona értékben, melyek hat osztályban sorsoltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csakogy szerencse kell az embernek!

TÖRÖK A. és TÁRSA

NEMZETKÖZI SORSJEGYIRODA
A M. KIR. SZABAD. OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐELÁRUSÍTÓJA

Budapest, Váci-körut 4/A.

313-12.1